

Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülü hakkındaki kanunun 18 inci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/673)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/65

11 - I - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülü hakkında 1452 sayılı kanunun 18 nei maddesine bir fıkra eklenmesi için Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16-I-1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

1. İnönü

Esbabı mucibe

1452 sayılı teadül kanunıyla 4 ncü dereceye kadar olan memurlar için (2,5) - (3,75) arasında değişen muhtelif nisbetlerde emsal kabul olunmuş iken 3 ncü ve daha yukarı dereceler için esasen yüksek olan maaş asılları üzerinden (4) emsali tesbit edilmiş bulunması hasebile en yüksek üç derecedeki memurlara mesken tazminatı verilmemesi o zaman muvafık görülmüş idi.

Hali hazırda ise filî vaziyet, teadül kanununun tanzimi sırasındaki vaziyete göre, mevzu bahs farkı mühim nisbette azaltmıştır. Filhakika evvelece maaşlardan yapılan vergi tevkifatını 1425 numaralı kanun kaldırmış olduğu halde sonradan kabul edilen bazı kanunlarla, memur maaşları yeniden kazanç, iktisadî buhran, muvazene ve hava kuvvetlerine yardım gibi bazı vergilere tâbi tutulmuştur. Bir taraftan bu vergilerden ilk ikisinin, maaş miktarı arttıkça nisbeti yükselen müterakki birer vergi olması, diğer taraftan mesken tazminatının bu iki vergiden muaf bulunması yukarı derecedeki memurlarla diğerlerinin ellerine geçen para miktarı arasında evvelece mevcut bulunan ve o zaman bunlara mesken tazminatı verilmemesine saik olan farkı çok azaltmıştır.

Meselâ; teadül kanununa göre 4 ncü derecedeki bir memurun maaş ve emsali hasılı yekûnu 288 lira tuttuğu halde emsali hasılı ile birlikte üçüncü derecedeki memurun aylığı 400 liraya bağı olmakta idi ki aradaki fark 112 liradan ibarettir. 4 ncü derecedekilerin mesken tazminatı da hesaba katılırsa bu fark 82 liraya iner.

Bu gün ise 4 ncü dereceden bir memur 237 lira 85 kuruş aldığı halde 3 ncü derecedeki memura 290 lira 4 kuruş verilmektedir. Şu halde aradaki (112) ve (82) liralık fark (52) lira (19) kuruşa düşmüştür.

(2) nei ve (1) nei derecedeki memurlar için de vaziyet aynidir.

Binaenaleyh bu günkü filî vaziyete göre 1 - 3 ncü derecedekilere de diğerleri gibi mesken tazminatı verilmesi lüzumlu görülmüştür.

Verilecek tazminat miktarının tayinine gelince, bunun için mevzu bahs - üç - derecedeki memur ve generallerin ikamet edebildikleri meskenlerin Ankaradaki ve Ankara haricindeki icar bedelleri arasında yapılan mukayese esas tutulmuş ve bunların Ankarada vermeğe mecbur oldukları kira miktarlarının başka yerlerdeki kira miktarlarına nazaran farkı nazarı itibare alınarak kendilerine ayda (60) şar lira mesken tazminatı verilmesi muvafık görülmüş ve ilişik kanun lâyihası bu maksadla hazırlanmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 55
Esas No. 1/673

4 - II - 1937

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülü hakkındaki kanunun 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair olup Başvekâletin 11 ikinci kânun 1937 tarih ve 6/65 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye vekâleti müsteşarı hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Esbabı mucibede yazılı sebeblere ve verilen izahata göre birinci, ikinci ve üçüncü derecelerdeki memurlara 1452 numaralı teadül kanununun meriyetinden sonra mevzu vergilerin Ankaradaki mesken kiralarına nazaran mesken tazminatı verilmesini istilzam edecek mahiyette olması ve buharan vergisinin müterakki oluşu bu sınıf memurlardan diğerlerine nisbetle daha fazla tevkifatı icab ettirmekte bulunması ve bu suretle bu memurlarla diğerleri arasında 1452 numaralı kanunla tesis edilen teadülün muhtel olması lâyiha-nın tanzimine âmil olduğu anlaşılmiştir. Daha aşağı derecelerde bulunanlarla bunlar arasında

mesken tazminatı miktarı noktasından mühimce bir fark mevcut ise de muhtelif teşkilât kanunlarıyla her sınıf memurların 1452 numaralı kanunun meriyetindenberi az çok dereceleri ilerilemiş ve bu suretle terfihleri temin edilmiş olduğundan lâyiha-nın olduğu gibi kabulü muvafık görülmüştür.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

R. V.	M. M.	Kâtib
Isparta	Trabzon	İstanbul
Mükerrem Ünsal	Sırrı Day	F. Öymen
Çorum	Diyarbakir	Gümüşane
E. Sabri Akgöl	Rüşrü Bekit	D. Sakarya
İzmir	Kayseri	Malatya
H. Çakır	N. Kerven	O. Taner
Mardin	Muş	Muş
R. Erten	Şevki Çiloğlu	Ş. Ataman
Ordu		Sivas
H. Yalman		Remzi Çiner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülü hakkındaki 1452 sayılı kanunun 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1452 sayılı kanunun 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(1, 2 ve 3 ncü derecelere dahil memurlardan Ankarada bulunanlara ayda (60) lira muvakkat tazminat maaşlarına ilâveten verilir.

Bu fıkra mucibince verilecek olan muvakkat tazminat 1890 numaralı kanunla alınan İktisadî buharan vergisinden müstesnadır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükümlerini İcra ve İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

6 - I - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saraçoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V. V.
Dr. Refik Saydam	Rana Tarhan	C. Bayar